

Мұнайлы

Газет
2009 жылдың
01 мамырынан
шығады

«Маңғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамының газеті

№01 (42), қаңтар-ақпан, 2013 жыл

Өлке

ЕСІНДЕ МЕ СОЛ БІР КЕЗ...

Құрметті «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ қызметкерлері! Қымбатты әріптестер!

Сіздің қолыңызда – «Мұнайлы Өлке» газетінің 2013 жылғы алғашқы саны. Осы жылы біздерді үш түрлі мерейтой күтіп тұр: Маңғыстау облысының 40 жылдығы, Ақтау қаласының 50 жылдығы және еліміздің ең ірі мұнайгаз компанияларының бірі «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ 50 жылдығы.

Алтыстап кеткен сонау 1963 жылы Батыс Қазақстан Кеңес халық шаруашылығының 1963 жылғы 27 қарашасындағы №280 қаулысымен «Маңғышлақмұнай» мемлекеттік өндірістік бірлестігі құрылған. Мұнай өндіру кәсіпорны құрылмастан бұрын, яғни, 1961 жылдың 5 шілдесінде, тек қана Маңғыстау үшін емес, бүкіл еліміз үшін маңызды оқиға – Жетібай кен орнының №6 ұңғымасынан алғашқы қуатты мұнай фонтаны атқылағаны баршамамызға мәлім. Осыдан кейін Маңғыстауда мұнай өнеркәсібінің қарқынды дамуы басталды.

Сол кезде Маңғыстауда жалғыз бір ғана қала – Тұшқараған түбегіндегі Форт-Шевченко қаласы болған. Кеңес Одағы бастылығының елдің ядролық қалқанын құру туралы шешімі жаңа қаланың пайда болуына ықпал етті. Сөйтіп, 1963 жылы Ақтау кенті қала статусына ие болды. Келесі жылы Ақтаудың аты Шевченко деп өзгертіліп, еліміз Тәуелсіздік алғаннан кейін қалаға бұрынғы аты қайта берілді.

Содан кейін уран рудасын өндіріп, өңдеп және сол жерде байытатын ерекше кешен құрылды. Осы кешеннің өнеркәсіптік желісі химиялық реактенттердің

(азотты және күкірткішкіш қышқылды зауыттары), жылу электр қуатының, судың (ЖЭО, БН-350 атом реакторы) негізгі өндірісін қамтамасыз етті. Адамдардың лайықты тұрмысын қамтамасыз ететін сусыз шөл даладағы қаланың инфрақұрылымы құрылды. 1976 жылы әлемнің 53 қаласы үміткер болған ұлы қала құрылысымыз Патрик Аберкромбенің премиясы мен алтын медальі баламыздың жобалаушыларына табыс етті.

Сонымен, 1973 жылы Гурьев облысының оңтүстік бөлігінде Маңғышлақ облысы (1990 жылдан бері – Маңғыстау облысы) құрылды. Ұлы геолог, Қазақ КСР Ғылым академиясының тұңғыш президенті, КСРО ҒА академиясының Қаныш Сәтпаев түбектің үстінен ұшақпен ұшқанда, шөлдің «серлесіміне» жамылған әйел бейнесін сілестететінін көріп, оны «ұйықтап жатқан ару» деп атады. «Ұйықтап жатқан ару» геологтар «ойтты». Олар 50-ші жылдардың басында Маңғыстау жер қойнауындағы уран мен сирек кездесетін жер элементтерін, мұнай мен газ кендерін тапты.

Қымбатты әріптестер! 2013 жыл үш мерейтойдың аталуымен өтетін болады. Осыған сәйкес үстеміздегі жылы «Мұнайлы Өлке» газетінің редакциясы мұрағат

материалдары мен фотосуреттерін, мұнай өнеркәсібінің алғаш ашылғандары мен ардагерлерінің еске түсірулерін және т. с. с. басып шығаруды жоспарлап отыр.

Құрметті әріптестер, газетіміздің әр санының қалыптасуына Сіздер де белсенді үлестеріңізді қосатыныңызға үміт білдіреміз: Сіздерден Маңғыстау облысының, Ақтау қаласының, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ аяққа тұру кезеңдері туралы, туған өлкеміздің, қаламыздың, өнеркәсіптің дамуы үшін өз еңбегін, өз білімдері мен шеберліктеріңіз, өз жүрегіңіз берген адамдар туралы қызықты оқиғалар мен фактілер және фотосуреттер, құжаттарды, хаттамаларды қысқаша сипаттамасымен, яғни фотосуреттерде кім тұрса, қай жылы жасалған, қандай оқиғамен байланысты мына электрондық адресстерге:

g.setmagambetov@mimg.kz – Газиз Сермағамбетов;
e.sultanov@mimg.kz – Ерназар Сұлтанов;
l.zholdybaeva@mimg.kz – Лаура Жолдыбаева
e.aibaev@mimg.kz – Ербол Айтбаев

немесе Ақтау қаласы, 6 ш/аудан, КазНИПИ ғымараты, №126 немесе №330 кабинеттерге жолдауларыңызды сұраймыз.

Бірігіп тарихымызды жасайық, ағайын!

Құрметпен,
«Мұнайлы Өлке» газетінің редакциясы

АЛДА ЖАҢА БЕЛЕСТЕР КҮТУДЕ

- 2013 жылға жоспарларды айтпас бұрын, өткен жылды қысқаша қорытындылап кетуді жөн көремін. Алдымен «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ ұжымын және сервистік кәсіпорындардағы әріптестер мен ұжымдастарымызға үлкен алғыс айтып келеді. 2012 жылғы біз көштеген жетістіктерге жеттік, мысалы «Жетібаймұнайгаз» ӨБ жылдық жоспарды 24 желтоқсанда орындап қойған болатын! Мұнай өндіру деңгейі артуының негізгі факторларының бірі: ұңғымаларды тік қазу, 52 бірлік жоспарында 66 ұңғыма қазылды. Қосымша өндіру 167 845 тоннаны мұнайды құрады. Сондай ақ, «ОСК» ЖШС 2012 жылғы ұңғымаларды бұрғылау бойынша жоспар асыра орындалды. Осыған байланысты қазан айының ортасынан бастап, 2013 жылға жоспарланған ұңғымаларды бұрғылау бағытындағы жұмыстар басталып кетті.

Сонымен қатар, мұнай өндірудің тиімді әдістерінің бірі ұңғымаларды көлденеңнен бұрғылау болып табылады. «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ өндірістік бағдарламасы аясында 2012 жылғы 17 көлденең ұңғыма бұрғыланды, соның ішінде 7-і «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ, ал 10-ы «Жетібаймұнайгаз» ӨБ тиесілі. Нәтижесінде «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бойынша қосымша өндіру – 53 573 тоннаны құрады.

Сондай-ақ, мұнай өндіруді ұлғайту және ұңғымаларды жөндеу аралық кезеңінде (ҰЖК) 2011 жылғы тәжірибе-өнеркәсіп сынақтарын (ТӨС) өткізу мақсатында СҮЈW12-5-53HF сипатты 5 бірлік тербелме-станоктар сатып алынған болатын. Бүгінгі таңда аталған жабдық 5 ұңғымада пайдаланылып отыр (№1949, 1194, 2873, 3003, 2247). Ұзын жүрісті тербелме-станоктардың ТӨС-ы сынақтан әлі өтуде. Жалпылай алғанда, пайдаланудың бүкіл кезеңінде СҮЈW12-5-53HF станок-тербелмелері сенімді, түйіндер мен тетіктердің жөндеусіз жұмыс жасап тұр.

Өткен жыл «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ үшін барлық бағыттарда өте табысты болды. Ең алдымен, Компания басты міндетіміз – жоспарды асыра орындады. Жалпылай алғанда, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ 2012 жылғы 5 млн. 900 мың тонна жоспарында, 5 млн. 920 мың 728 тонна мұнай өндірді. Бұл нәтижеге бірнеше мыңдаған мұнайшылардың ұйымшылдығы арқасында қол жеткізілді. Бірақ, алдымызда жаңа мақсаттар мен жаңа белестер күтіп тұр. 2013 жылғы «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ алдында қандай жоспарлар күтіп тұрғаны туралы Бас директордың өндірістік мәселелері жөніндегі орыбасары Қиынов Қазыбек Кетebайұлы әңгімелейді.

Ресейде шығарылған ЦП 80 -6-1/4 ұңғыма штангалық сорабының тізбекті жетегін өндіріске енгізудегі тәжірибелі-өнеркәсіптік сынақтамалар мақсатында, 2011 жылғы Жетібай кенорының 5 ұңғымасында №1 триас, 2976, 220, 911 және 2602 ЦП 80 -6-1/4 ұңғыма штангалық сорабының тізбекті жетегі сатып алынып, өндіріске енгізілген болатын. Қазіргі таңда аталған қошдырғылар бешіленген тәртіпте жұмыс жасап тұр.

Ұңғымаларды жөндеу аралық кезеңін (ҰЖК) арттыру және мұнай өндіру деңгейін арттыру мақсатында Қаламқас кенорында 2012 жылғы тәжірибе-өнеркәсіп сынақтарын (ТӨС) өткізу Қытай Ұлттық Республикасында жасалған 15 комплектті бұрандалы сорап енгізу бойынша жұмыстар басталды. Бүгінгі таңда 15 комплектті бұрандалы сорап 8 ұңғымада орналастырылды. Ал қалған комплекттерді енгізу бағытындағы жұмыстар 2013 жылғы жалғасын табады.

Ал 2013 жылға арналған жоспарларға келетін болсақ, 6 001 000 тонна мұнайды өндіру болжалып отыр. «Жетібаймұнайгаз» ӨБ - 1 746 000 тонна мұнай, «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ – 4 255 000 тонна мұнай өндіруді көздеп отыр. 2013 жылғы табиғи газды өндіру 302,993 млн. текше метрге жетеді деп күтілуде.

Зақымданған (бүлінген) пайдалану тізбекті ескі мұнай ұңғымаларын қымбат тұратын күрделі жөндеуден өткізбей пайдалануға беру үшін, 2012 жылғы «Мұнаймаш» АҚ-мен 2 жинақтан тұратын «Сағрылаулы аралықтарды бір мезгілде оқшаулау арқылы мұнай өндіру жабдықтары жинағы» жаңа технологиясын енгізуге шартқа қол қойылды. Бұл жұмыстар Жетібай кенорындағы 2 ұңғымаға түсіруге 2013 жылдың ақпан айына жоспарланып отыр.

Сонымен қатар, 2013 жылға арналған «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ өндірістік бағдарламаларына сәйкес ТӨС өткізу мақсатында пайдалану үшін қосымша тағыздау көптеген механикалық қосымшалары бар ұңғымаларға арналған «Мұнаймаш» АҚ өндірген 20 бірлік әртүрлі диаметрдегі арнайы штангалы ННШ сорғыларын енгізу жоспарланып отыр. Және Жетібай кенорында ТӨС қолданысқа енгізу үшін «Мұнаймаш» АҚ өндірген жоғары газды факторы бар ұңғымаларға арналған әртүрлі диаметрлі арнайы штангалы екі басқышты 2СП/Б-Д сорғысы қолданылу жоспарланып отыр. Жетібай кенорында ТӨС қолданысқа енгізу үшін арнайы штангалы НН-СПБ типті сорғысы екі ұңғымаларды және жанама ұңғыны да осы «Мұнаймаш» АҚ өндірілген әртүрлі диаметрдегі 20 бірлік қолданысқа енгізу жоспарда. Жетібай кенорында ТӨС қолданысқа енгізу бойынша

Франциялық PCM design 5 комплект алуы жоспарлануда. Су айдау ұңғымалардың жөндеу аралық кезеңін (ҰЖК) ұлғайту мақсатында ТӨС жүргізу үшін 2012 жылғы «ШПКЗ» өндірілген 10 ұңғымаға шынышастықалық СКК жеткізу және енгізу бойынша шарт жасалды, ШСКК түсіру үшін 10 ұңғыма таңдап алынды, 2013 жылғы ШСКК түсірілімі күтіліп отыр. 2013 жылғы Қаламқас кенорында ТӨС өткізу, УЭЦН ауыстыру мақсатында арнайы ННАБ-95-30-08-1 10 комплектті сорғысын сатып алу көзделіп отыр.

Қорытындылай келе, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ ұжымын, әріптестерімді 2012 жылғы жасалған нәтижелі жұмыстары үшін алғыс айтып келеді. 2013 жылғы да компания үдемелі қозғалысын жалғастырады және біздің мұнайшылар алдына қойған барлық міндеттерді орындайды деп сенемін.

ТАҒАЙЫНДАУЛАР * ТАҒАЙЫНДАУЛАР * ТАҒАЙЫНДАУЛАР

2013 жылдың 18 қаңтарында Маңғыстау облысының әкімі болып Айдарбаев Алик Серікұлы тағайындалды.

Айдарбаев Алик Серікұлы 1963 жылы 19 мамырда Алматы облысы Шелек ауданы Александровка ауылында туылған.

1985 жылы Қазақ политехникалық институтының мұнай факультеті «Мұнай кен орындарын өңдеу» мамандығы бойынша бітірген.

1985-1991 жж. - «Жетібаймұнай» МӨБ цехінің операторы, мастери, технологиясы, басшысы.

1991-1994 жж. - «Жетібаймұнай» МӨБ-нің басшысы.

1994-1995 жж. - «Оңтүстік Қазақстан мұнай-газ» өндірістік бірлестігі бас директорының орынбасары, бірінші вице-президенті.

1995-2009 жж. - «Торғай Петролеум» АҚ Бас директоры.

2009 жылдың желтоқсан айынан бастап 2011 жылғы сәуірге дейін - «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ Бас директоры.

2011 жылдың сәуірі мен 2011 жылдың желтоқсан айлары аралығында - «ҚазМұнайГаз» ҰҚ» АҚ барлау және өндіріс бойынша басқарушы директоры.

2011 жылдың желтоқсан айы мен 2013 жылдың қаңтары аралығында - «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ Бас директоры.

«Құрмет» және «Парасат» ордендерімен марапатталған. Қазақстан Республикасы Туғандық күніне 10 жылдығы және Қазақстан Республикасы Конституциясының 10 жылдығы мерейтойына медальдарымен марапатталған. «Қазақстан полициясының 15 жылдығы» төсбелгісінің иегері.

2005 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің Алғыс хаты. Техника ғылымдарының кандидаты. Қ.Сотбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университетінің құрметті профессоры. «Құрмет» мұнай кен орынын өндірудің теориясы мен практикасы» кітабының авторы (1999 ж.).

Жаңаулы, екі қыз, бір ұл тәрбиелеуде.

2013 жылдың 23 қаңтарында Директорлар Кеңесінің шешімімен «Әлеммұнайгаз» АҚ Бас директоры болып Асқар Рахманов Кішібайұлы тағайындалды.

Асқар Рахманов 1961 жылдың 1 қыркүйегінде Маңғыстау облысына қарасты Маңғыстау ауданының Шевченковокске селосында дүниеге келді. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтының мұнайгаз кенорындарының машина жабдықтары мамандығы бойынша тәмамдады. 2001 жылы Орта-Азиялық университетін заңгер мамандығы бойынша бітірді.

1978-1979 жылдары «Манғышлакряб-холофлот» Басқармасында машинист оқушысы болды.

1984-1986 жылдары - АИТҚ-3 Маңғыстаудағы ББҚ комсомол комитетінде хатшы.

1986-1987 жылдары - АИТҚ-3 Маңғыстаудағы ББҚ комсомол комитетінде хатшы.

1987 мен 1991 жылдар аралығында - Мұнайлы, Бүбі райкомындағы ЛКЖК Маңғыстау облысқосмолинда бірінші хатшы.

1990 жылы - Маңғыстау облысының жастар ісі жөніндегі комитет төрағасы.

1993 және 1995 жылдары - Маңғыстау облыстық жастар ісі, туризм және спорт басқармасы төрағасының орынбасары.

1995 жылы - Баға және монополияға қарсы саясат бойынша Маңғыстау облыстық комитеті төрағасының орынбасары.

1997 және 2002 жылдары - Маңғыстау облыстық ақпарат және қоғамдық кеңіс басқармасының басшысы.

2002 және 2008 жылдары - Маңғыстау облыстық ішкі саясат басқармасының басшысы.

2008 жылғы «Нұр Отан» ХДП МОФ төрағасының бірінші орынбасары болып тағайындалды.

2009 және 2012 жылдары - «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бас директорының әлеуметтік және әкімшілік мәселелер жөніндегі орынбасары.

2012 жылдың қыркүйегінен бастап «Әлеммұнайгаз» АҚ Бас директорының әлеуметтік мәселелері жөніндегі орынбасары болып қызмет атқарды.

Жаңаулы, екі бала тәрбиелеуде.

Жиембаев Берік Көйжебекұлы 19.12.2012 жылы ұғымаларды бұрғылау және күрделі жөндеу департаментінің директоры болып тағайындалды.

Берік Көйжебекұлы Жиембаев 1961 жылы 10 қарашада Гурьев облысы Балықты ауданы Жұмыскер кентінде дүниеге келді. 1979 жылы Гурьев қаласының В. И. Ленин атындағы №4 орта мектебін бітіріп, сол жылы В. И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтының мұнай факультетіне түседі, 1984 жылы «Мұнай және газ ұғымаларын бұрғылау» мамандығы бойынша үлдік тәмамдады.

Еңбек жолын 1984 жылы Балықты барлау бұрғылау басқармасында бұрғылаушы көмекшісі болып, ал 1985 жылдан бастап 1993 жылға дейін бұрғылау мастери, бұрғылау басшысы және сол басқарманың №2 тереңі барлау бұрғылау экспедициясының бас инженері болып істеді. Қызметінің осы кезеңі Батыс аймақтағы геологиялық барлау жұмыстарының қарқынды дамуымен қатар өтті. Б. К. Жиембаев сол кезеңді оқиғалардан нақ ортасында болды. Ол Теңіз, Корольск, Кесімбай кен орындарын игеру, Гурьев құмбесі қорықшында 7000 метр жобалық тереңдікте барлау бұрғылау жүргізу және т.б. жұмыстарға қызу қатысты.

1993 жылдардың басында «Тенізмұнайгаз» бірлестігі Жылौй бұрғылау жұмыстарының басқармасын ұйымдастырды. Ол Теңіз, Прорва, Кесімбай, Ақсудық, Терек Өзек кен орындарында пайдалану ұғымаларын бұрғылауды жүргізген кезде Б. К. Жиембаев 1993 жылдан бастап 1997 жылдарға дейін басқарманың бас инженері болып істеді, мұнай мен газ өндіруді ұйғайтуға өз елесуі үлесін қосты.

1997 жылдың 24 наурызында «Қазақойл» ұлттық мұнай компаниясы құрылып, Жиембаев бұрғылау жөніндегі бас менеджер болып тағайындалды. Мұнда көшірмалардың жұмысын жақсарту жөніндегі нақты ұсыныстарды әзірлеу мақсатында олардың қызметі жөніндегі ақпаратты жинау және өңдеу, көшірмалардың дамуына тапдау жүргізу үшін оның өндіріске анық тәжірибесі пайдалы болды.

Кәсіптің тәжірибесі қазақстандық секторын игерудің мемлекеттік бағдарламасын іске асыру үшін 2003 жылдың сәуір айында «ҚазМұнайГаз» Теніз мұнай компаниясы құрылды, Жиембаев өндірістік-техникалық департаменттің директоры болып осы компанияға қызметке шақырылды. Департаменттің мақсаты - лицензиялық аумақтарда геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу болды. 2004 жылдың наурызынан бастап сол жұмысты «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясына тәуелсіз жобаларды дамыту департаменті директорының орынбасары ретінде жалғастырды. 2009 жылдан бастап осы тағайынлауға дейін Кәсіптің тәжірибесі қазақстандық секторының лицензиялық «Н» блоғында геологиялық барлау жұмыстарын жүргізіп жатқан «Н Оперейтинг Компани» ЖШС-де Бас директорының орынбасары қызметін атқарып келді.

Табысты еңбегі үшін бірнеше рет министрліктер мен ведомстволардың құрмет грамоталарымен, кеуде белгілерімен марапатталды.

Жаңаулы, төрт ұл тәрбиелеуде.

№	Қабылдағаны күні	ТАЖ	Қызметі
1	08.01.2013	Хань Сяофэн	Геология және кен орындарын игеру департаменті игеру бөлімінің басшысы
"Қаламқасмұнайгаз" ӨБ қызметкерлерінің кадрлық ауыстырылымы			
2	15.01.2013	Құшмамбетов Саяғатұлы Мияртұлы	Өндірістік-технологиялық бөлімінің сораттық-компрессорлық құбырлары мен тереңдік сораттары сақтау, жөндеу учаскесінің басшысы
3	15.01.2013	Иманов Серік Тоқтарбайұлы	Өндірістік-технологиялық бөлімінің сораттық-компрессорлық құбырлары мен тереңдік сораттары сақтау, жөндеу учаскесінің басшысы
4	15.01.2013	Есірқиев Таубай Нәдірханұлы	Өндірістік-технологиялық бөлімінің ұғымаларды ағымды жөндеу тобының жетекші инженері
5	15.01.2013	Жанбұршинов Сахат Таңбайұлы	Қабат қысымын ұстау цехы басшысының орынбасары

БӘРІНЕН ДЕ ЕҢ БАСТЫСЫ – ӘРІШТЕСТЕРІМІЗДІҢ АМАНДЫҒЫ

Ақтау-Жетібай трассасында орын алған жол апатында зақымданған «Жетібаймұнайгаз» ӨБ барлық жұмысшылары ауруханадан шығып, олардың көпшілігі өз қызметтеріне оралды. Естеріңізге салып өтсек, авария 2012 жылдың 29 желтоқсанында таңғы 7 сағат 20 минутта Ақтау-Жетібай трассасының 57 шақырымында Қарақия ойнитынан көтерілу кезінде болды. «Жетібаймұнайгаз» ӨБ жұмысшыларын (жүргізушімен бірге 21 адам) тасымалдан баяра жатқан «ДЭУ» маркалы жолаушылар автобусы «КамАЗ» жүк автокөлігімен соқтығысқан.

Жол апатының нәтижесінде автобустың ішінде болған 19 адам мен «КамАЗдың» жүргізушісі және жолаушысы зақым алды. Олардың барлығы жедел түрде облыстық ауруханаға жатқызылды, ал жарақат алғаннан аман қалғандары Жетібайдағы дәрігерлік амбулаториясында тексерілгеннен кейін

кен орындағы жұмыс орындарына жеткізілді.

ӘмжәнеӘДД МСБ жанындағы Жетібай дәрігерлік амбулаториясы күшімен жол апаты орын алған жерде пациенттерге қажетті медициналық жәрдем көрсетіліп, облыстық ауруханада жалғас-

тырылды. Бұл апат ешкімді немқұрайлы қалдырмады. Зақым алғандардың хал-жағдайлары өріштелердің барлығын уақытты, олардың емделу барысы ӘмжәнеӘДД МСБ басшылығы мен дәрігерлері қадағалап отырды. Ауруханада ем алып жатқан зақым алғандар «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ Бас директоры Сұйе Санжұмыс, Бас директорының бірінші орынбасары Махамбет Досмұхамбетов және т. б. департаменттер басшылары барып, көңілдерін сұрап шықты.

– Ең ауыр жарақат алғаны – автобус жүргізушісі, оның жарақаттары бір-бірімен жалғасып жатып: іші мен кеудесінің жабық зақымдары, көкшандыр мен кеуденің ішкі қансырауы, қол қоспағы мен жілігінің сүйектерінің сынуы, көтпеген дене жаракаттары, – дейді медицина-санитарлық бөлім басшысы Әзірбай Ораз. – Алғашқы

сағаттарда оған операция жасалды. Облыстық аурухананың хирургтары, травматологтары және анестезиолог-реаниматологтарының үйлесімді жасалған жұмысының арқасында операция сәтті өтті. Автобус жолаушыларының көбісінде аяқ-қол, мұрын, бас сүйек бегі сүйектерінің сынуы, ауырлығы әр түрлі дәрежедегі жабық бас сүйек-ми зақымды, соғқилулар және басқа дене зақымдары болды. Қазіргі таңда қабаттық пациенттер ауруханадан шығарылды, олардың кейбіреулері жұмысқа шықты, ал көпшілігі емін амбулаториялық жағдайда жалғастыра отырып, жақын арада қызметтеріне кірісуге дайындалуда.

Жол апаты себептерін тергеу үшін арнайы комиссия құрылып, оның құрамына Төтенше жағдай департаментінің, Жол полициясы басқармасының, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ өкілдері және басқа мамандар кірді. Тергеу нәтижесінде келік жүргізу кезінде ұйықтап кеткен «КамАЗ» жүргізушісінің жол апаты үшін кінәлі екендігі анықталды. Созыммен қатар, жол апаты салдарынан зақымданған «Жетібаймұнайгаз» ӨБ барлық жұмысшылары өндірістік жарақат алғандары комиссия анықталды.

Өріштелерімізге тезірек толық жазылуға тілей отырып, жақын арада өз қызметтеріне кірісетіндеріне сенім білдіреміз.

ЕСКІ ЖЫЛДЫҢ ЕҢСЕРГЕНІ ЕЛЕУЛІ!

Жыл қорытындысы бойынша «Манғыстаумұнайгаз» АҚ басшылығы «Қаламқас» және «Жетібаймұнайгаз» ӨБ-да болып өндірістік нысандардың жұмысымен танысты. Бас директор Сунь Сяньюнь және бірінші орынбасары Досмұхамбетов М.Д. бастаған жұмыс тобының құрамында орынбасарлары мен департамент басшылары болды. Өндірістік басқармалардың басшылары сапар барысында жаңа басшылық құрамын мұнайшылармен таныстырды. Көкейлеріндегі сауалдарын қойып ұсыныс-пікірлермен алмасты. Жылдық жоспарды уақытынан бұрып орындағандары үшін мұнайшыларға алғысын білдірген Сунь Сяньюнь мырза жаңа жылдың бастап жаңа жылдың 7%-ға жоғарылайтын айтып қуантты. Кездесу барысында жұмысшылар мекемесіндегі пайызды несиелі алу жолдарын қарастыруды сұрады, сондай-ақ, Асар кеуорындағы вақталық поселкенің жатақханасын жөндеп,

қызметтік қажеттіліктерге байланысты көп орынға арнап салуды, сол жердегі ауыз-су мәселесін шешіп беруді ұсынды. Жұмысшылар ұсынған ұсыныстардың бірі, өздері кәсіпін қолғаптардың талапқа сай еместігі, майға төзімді бес саусақты жылы қолғап түрін қолданысқа енгізуді сұрады.

Жұмыс сапары ауыл әкімдері мен ақсақалдарының басын қосқан деңгелек үстелге ұласты. Әлеуметтік салнаға қолдау көрсеткендері үшін алғыс білдірген аға бұрын ауыл және елді-мекендердің қым-қуыт тіршілігі таусылмайтын, республикадан бөлінген көліктің мектептерге, бала-бақшалар мен ауруханаларға жетіспей жататынын айтып, автокөлік мәселесін алда қарастыруды және ауыл жастарын жұмыс орындарымен қамтамасыз ету үшін Қоғамның қаржылай қолдауымен қандай да бір өндірістік кооператив немесе шаруашылық орнын ашып беруді ұсынды. Ақтау-Қаламқас тас жылы қайта жөндеуді қажет ететіні туралы да отырғысты тілге тиек етті.

Ұсыныс-пікірлерді тыңдаған жұмысшы топ көтерілген мәселелер бойынша жұмысшының атындағы айтты, 2012 жылдың жетістіктері мен қолдау-көмегі және 2013 жылда жасалатын жұмысына тілге беріліп кетті. Іс сапар соңында «Манғыстаумұнайгаз» АҚ атынан ауыл ақсақалдарына ақ дастарқан жайылым, сый-сияпат көрсетілді.

ОТАНДАСТАРЫМЫЗГА КӨМЕК КӨРСЕТУГЕ ӘРДАЙЫМ ДАЙЫНБЫЗ!

«Қаламқасмұнайгаз» ӨБ жұмысшылары Жаңа жыл қарсаңында Шымкент қаласы маңайында орнап алған қайғылы оқиғаның тыс қыла алмады. Естеріңізге салып өтсек, 25 желтоқсан күні Астана-Шымкент бағыты бойынша рейс орындаған АН-72 өскере-көлік ұшағы аянтық ұшырады. Оның бортында 7 экипаж мүшесі және ҚР ҰҚК шекара қызметінің 19 өскере қызметкері болды.

— Адамдар қаза тапты, біздің отандастарымыз, жөнгенген жаңақ отбасысыз қалды, біздер қайғылы оқиғаға немқұрайлы қарай алмайды, — дейді «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ бастығы Нурпейіс Сарсенбай. — Біздің жұмысшыларымыз 2 млн. 762 мың теңге жинады, осы қаражатты біздер әуе аяғында олап болған шекаралық жаңуларынға аударамыз.

Мұнайшылар аянтық ұшыраған отандастарымызға әрдайым қол ұшын беріп тұрады. Мысалы, 2011 жылдың сәуірінде «Манғыстаумұнайгаз» АҚ жұмысшылары Батыс Қазақстан облысында су тасқынынан зардап шеккендерге көмек көрсетті. Сол кезде біздің қызметкерлер 5 млн. 330 мың теңге жинап, су тасқынынан зардап шеккендерге жәрдем етті.

«Қаламқасмұнайгаз» ӨБ мен «Жетібаймұнайгаз» ӨБ кен орындарында «ШПҚЗ» ЖШС шығарған СКҚ шыныластық құбырларды айдама ұңғымаларына енгізу жұмыстары басталды. Осындай құбырлар біздің өндірістік нысандарымызда алғашқы рет қолданылуда. Диаметрі 73 мм алғашқы СКҚ шыныластық құбыры Жетібай кен орнының №2073 айдама ұңғымасына түсірілді.

ЖАҢА ЗАМАНҒА – ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯ

Шыныластық құбырды №2073 айдама ұңғымасына түсіру және монтаждау жұмыстары 20 қаңтар күні 22 сағат 30 минутта басталып, келесі күні сағат 17.00-де аяқталды.

Алайда, шыныластық құбырды түсірместен бұрын үлкен дайындық жұмысы жүргізілді — сол сәтке жарамсыз болып қалған металл құбыры алынды, забойға дейінгі пайдаланудағы колонна тазартылды, диаметрі 120 мм шаблону бар перо түсірілді. Барлық жұмыстар орынбасары Асан Сүлейменов пен №38 бригадасының аға шебері Нарман Жұмановтың жетекшілігімен жүргізілді.

Шыныластық құбырды түсіру мен монтаждау сәтті өтіп, кәзіргі таңда ұңғымасына қосылды.

Өндірістік департаментінің мұнай және газ өндіру мекемесі Темірхан Төлесінің мәлімдемесі бойынша, құрылған жасалған жай СКҚ пайдаланылған кезде жер қыртысы қысымын бір қалыпта ұстау үшін айдалатын судың басқыншылық ортасында механикалық қосымшалардың көп болуының

кесірінен СКҚ коррозиясы мен тозуы артады. Шыныластық СКҚ енгізілгенде жоғарыда көрсетілген проблемалар жойылады, себебі, олар басқыншылық орталарға жоғары химиялық төзімділік тапты.

Шыныластық СКҚ ішкі тетік қабырғаларының сұйық ағынына гидравликалық кедергісінің әлсіз болуы, электрокуаттың үнемделуіне және айдалатын сұйықтың көбеюіне мүмкіндік туғызды. Шыныластық СКҚ құбырының салмағы қарапайым құрылған жасалған СКҚ салмағынан төрт есе жеңіл, сондықтан түсіру мен монтаждау уақытын қысқартуға болды.

Шыныластық СКҚ айдама ұңғымаларының ЖАК көбеюі, ұңғымалардың жер асты жабдықтары ауыстыру үшін жүргізілетін жөндеу жұмыстарының көлемін азайту мақсатында өсітіледі.

«Манғыстаумұнайгаз» АҚ 10 айдама ұңғымаларына 2013 жылы шыныластық құбырлар түсіру жоспарынап отырғанын айта кетуіне болады (5 ұңғымасы — «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ, 5 ұңғымасы — «Жетібаймұнайгаз» ӨБ).

Сіз білесіз бе?

☞ Өлемдегі алғашқы мұнай өндірісі: 327 жылы қытай инженерлері бамбук ағашынан жасалған құбырлардың көмегімен жер астынан, 240 м тереңдіктен, мұнай тамшыларын өндіріп бастады. Сол кезде мұнайды «жамбыл су» деп атаған және оны, теңіз суын буландырып, тұз өндіру үшін пайдаланған.

☞ Мұнай өндірісінен алыс жүрген адамдар арасында «сұнайды жер асты бассейндерінен тартып шығарды» деген пікір қалыптасқан. Шыныластық, «сұра алыны» консистенция жағынан саз башыққа ұқсас болып келетін жер қыртыстарынан сорып алынады. Сұйықтың көтерілетін тереңдік әр түрлі болуы мүмкін.

☞ Мұнай өндірісі жер қыртысының гидро үзілуінен басталады, оның нәтижесі — ұңғымасы забойының орнына мұнайды ағып келтіретін жарылу жасуы. Гидро үзілу үдерісінде қуатты сарғалар арқылы жер астына су немесе арнайы гель айдалады. Пайда болған жарылу фиксация үшін кварц құмымен толтырылады. Суды жер қойнауына айдау мұнай өндіру барысында да жалғастырылады — осылайша жер қыртысындағы қысым бір қалыпта сақталады.

☞ Тереңдіктен көтерілген мұнайдың температурасы 90°C дейін жетеді және оның құрамында көп мөлшерде табиғи

газ болады. Мұнай өндіру компаниялары үшін газ жанам өнім болғандықтан, оның едәуір бөлігі жағылып жіберіледі. Газды утилизациялаудың осындай түрі экологиялық зиянды және бейберекет деп саналады, сондықтан солғы жылдары өндіріс компанияларымыз, бытыс өрігістерінің жоқын құлып, газ электр станцияларының құрылысына инвестициялап бастады. Мұнай өнеркәсібі қуаттың көп мөлшерде шығуын қажет етеді, осыған байланысты ілеспе газды электр қуатын өндіруге пайдалану өте тиімді болып келеді.

☞ Мұнай өнімінің түсі ашық болған сайын оның құрамындағы күкірт аз болады. Мұнай өлдеудің тиімділігін дәл осы ашық түсті мұнай өнімдерінің шығуымен бағалайды. Көршілес

Ресейде мұнайдың бір тоннасына 150 л бензин өндіріледі, АҚШ-да — бұдан үш есе көп.

☞ Мұнайдың көлемін бөлшекпен (ағылшын тілінде — barrel) анықтайды. Дүниежүзілік стандарт — көлемі 158,988 л болып келетін американдық мұнай баррелі. Мұнай баррелі басқа баррелдерден (мысалы, сыра баррелінен) көлемі жағынан өзгеше болып келеді.

☞ Мұнайдың маңызды сапалық сипаттамаларының бірі — түсі. Құрамына байланысты ол қара, қарақоңырдан бастап қызғылт, сарғы және ашық сарыға дейін өзгереді. Мұнайдың көмірсутектері түссіз, мұнайдың түсі негізінде оның смолалық-асфальттік қосындыларына байланысты. Сондықтан, мұнайдың құрамында аталмыш қосындылары көп болған сайын, оның түсі қарая береді, сонымен қатар, тығыздығы да жоғарлай береді.

ӘЛЕУМЕТТІК КӨМЕК

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ облыстағы бірнеше ауданға қолдау көрсетіп келеді. Соның бірі Маңғыстау мен Қарақия аудандары.

Достүрге айналған игі істің жалғасы ретінде екі ауданға екі автобус және бір жүк таситын трактор сыйға тартылды.

Турақты демеушіміз болған «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ көмегіне дән ризашылығымызды білдіреміз. Халық игілігіне арналған әлеуметтік көмекеріміз жалғасын таба бергей, – деп өз сөзінде көпшілік алуға арнайы келген Маңғыстау ауданы әкімшілігінің бөлім бастығы Өмірзақ Досанов мырза.

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ әлеуметтік саясаты

кәсіпорнының даму стратегиясының құрамдас бөлігі. Сондықтан өткен жылы әлеуметтік көмек көрсетуге жоспарланған 1 миллиард теңге қарастырылды. 2012 жылы Маңғыстау ауданының өзіне 187 миллион бөлінген. Ол қаржыға Қызыл Тұран ауылының және Шетпе – Қазан бағындағы тас жол құрылысы жөндеуден өтті, сондай – ақ, Қарақия ауданының бірнеше әлеуметтік нысандар, соның ішінде спорттық алаңдар бой көтерді. «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бизнесте әлеуметтік көмек көрсету шараларын жалғастыруды жоспарлап отыр.

ТІЛСІЗ ЖАУДАН САҚтанУҒА БОЛАДЫ

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ кен орындарында орналасқан өндірістік басқармаларының нысандарын өрттен қорғау мақсатында 1999 жылдың сәуір айында Қоғам Директорлар кеңесінің шешімімен қауіпсіздік басқармасы құрамында ведомстволық Өртке қарсы қызметі құрылды. Компанияның Өртке қарсы қызметінің өрт сөндіру командалары Қаламқас және Жетібай кен орындарында орналасқан нысандарды күзету мақсатында ұйымдастырылған.

Бүгінгі күнде Өртке қарсы қызметі өзінің жұмыстарын Қазақстан Республикасының «Өрт қауіпсіздігі туралы» Заңына және 2008 жылғы 15 қазанда ҚР Үкіметінің №949 жауапсымен бекітілген «Мәмілекеттік емес өртке қарсы қызметінің ережелеріне» сәйкес ұйымдастырып отыр.

Өрт сөндіру командалары заманауи техникалармен, құралдармен жабдықталған. Өрт командасы жаңадан алынған өрт машиналары, өрт сөндіруге арналған құрал-жабдықтары бар. Газ, түтіннен қорғау қызметі ұйымдастырылған. Өрт сөндіру командаларының негізгі құрамы вахталық әдіспен жұмыс жасайды.

Өр вахтада негізгі құрамдармен Маңғыстау облыстық төтенше жағдайлар департаментімен келісілген «Қызметтік және жауынгерлік дайындық» оқу жоспарлары бойынша түрлі жаттығулар және сабақтар өткізіледі. Сонымен қатар, нысандардағы жасалатын өтпен жұмыс жасау және дәнекерлеу жұмыстары, авариялық жұмыстар, сумен жер қабытқан жару және тағы да басқа жұмыстарға кезекшілікке шығып тұрады.

Қаламқас және Жетібай кен орындарында орналасқан өрт сөндіру командалары ғимараттарында өрт сөндіргіштерді толтыру, техникалық байқаудан өткізілетін және ағаш бұйымдарын өртке қарсы өртінділермен сіндіру базасы бар.

Өрттің алдын алу мақсатында акционерлік қоғамның кен орындарында орналасқан нысандарда өр вахтада пұсқаушылар жұмыс жасайды. Олар күнделікті нысандарды аралап, өрт қауіпсіздік ережелерінің сақталуын қадағалайды. Анықталған кемшіліктерді жою жөнінде нысан басшыларына ұсыныстар және жұмысшылармен өрт қауіпсіздігін сақтау жөнінде нұсқаулар беріліп тұрады.

2012 жылдың қорытындысы бойынша «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ Қаламқас және Жетібай кен орындарындағы нысандарда өрт және тағы басқа авариялық жағдайлар тіркелген жоқ.

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ қауіпті өндірістік нысандарында өрттің болмауы мен қалыпты жұмыс жасауында және өртке қарсы ережелердің сақталуында өртке қарсы қызметі мен басқа қызметтерінің де үлесі бар. Болашақта осы бағыттағы жұмыстар жүйелі жүргізіле береді.

Н. Соспанов,
Өртке қарсы қызметі бастығы

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ техника қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау департаментінің (ТҚ, ЕҚ және ҚОҚ департаменті) азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар қызметі 2012 жылды жақсы көрсеткіштермен аяқтады. Осындай нәтижеге «Еңбек – бәрін де жебеу» ұранымен жыл бойы еңбек еткен «төтенше жағдайшылар» ұжымы біліктілігі жоғары, тәжірибесі мол маман Жұмабай Табынаевтің жетекшілігімен жетті.

САҚтанСАң – САҚтайДЫ

Азаматтық қорғаныстың ең басты міндеті – халықты, экономика нысандары мен аумақтарды табиғи және техногендік төтенше жағдайлардан қорғау болып табылады.

Азаматтық қорғаныс бойынша басшылық құрамы, құрылымдары және жұмысшыларды дайындау ұйымдастыру Қазақстан Республикасының «Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туралы», «Авариялық-құтқару қызметі және құтқарушылардың мәртебесі туралы», «Азаматтық қорғаныс туралы», «Өрт қауіпсіздігі туралы» және «Терроризмге қарсы күрес туралы» Заңдары негізінде жүргізіледі. Сонымен қатар, Жетібай және Қаламқас кен орындарында жұмыс жасап жатқан мұнайшылар арасында төтенше жағдай және азаматтық қорғаныс саласындағы білім көңілін нысаятталды.

Жұмысшыларды оқытатын үйрету кезінде «Баршаның назарына!» дабылы бойынша іс-қимылдардың дұрыс жасалуына және өзара көмек көрсету әдістерінің меңгерілуіне ерекше назар аударылады. Өндірістік басқармалардың жұмысшылары кешенді жаттығуларға, нысандық жаттығуларға және жаттығулардың басқа да түрлеріне толықтай тартылды.

Бүгін құрылым құрамы үшін 15 сағаттық, ал нысандық жұмысшылар мен қызметшілер үшін 12 сағаттық оқу бағдарламалары бойынша азаматтық қорғаныс пен төтенше жағдайлар сабақтары өткізілді. Сабақтарды цех бастықтары, олардың орынбасарлары немесе шеберлер өткізді және арнайы сабақ журналдарына белгілерін қойды. Оқытуды жоспарлау кезінде кен орындарындағы жұмыс ірғағы ескерілді.

Құрылым командалары, цех басшылары үш жылда бір рет Маңғыстау облыстық төтенше жағдайлар департаментіне оқуға жіберіліп тұрады. Сөйтіп, 2012 жылы «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бойынша облыстық төтенше жағдайлар департаментіне оқуға 117 адам жіберілді. Соның ішінде «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ бойынша 25 адам, «Жетібаймұнайгаз» ӨБ бойынша 25 адам біліктіліктері арттырды. Өндіріс басшылары, штаб бастықтары Алматы қаласына барып, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар бойынша білімдерін жетілдіріп қайтты.

АҚ және ТЖ қызметтері жылдық айлық және аталық жоспарлары негізінде ұйымдастырылады. Кешенді, нысандық, командалық-штабтық, арнайы әдістемелік жаттығулар тұрақты түрде өткізіліп тұрады. Жыл сайымын «Қыс», «Қоктем» республикалық командалық-штабтық оқу жаттығуларынан тыс қалған емесіз. Сонымен қатар, Маңғыстау және Қарақия аудандары бойынша өтетін оқу жаттығула-

рына да ат салысамыз.

Мысалы, Маңғыстау ауданы Каспий теңізі бөгейде (бөгет ұзындығы 30,4 км) күшті қиырлардың алдын алу және оны жою кезіндегі іс-қимылдар тақырыбында «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ өткен жаттығудың мақсаты төтенше жағдай орын алған кезде күш-құралдарды жұмылдыру және зардабын лезде жою жұмыстарын ұйымдастырудың құрылымдардың шеберліктерін нысаятталды.

Сол сияқты «Жетібаймұнайгаз» ӨБ базасында 1-ші ІПТ-10/64 пешінде МАЖӨЦ (ЦПШ) цехында эксплуатация ережесін сақтамау салдарынан нысаңда өрт шықты тақырыбы бойынша арнайы тактикалық оқу жаттығу өтті. Бұл жаттығу Қарақия аудан әкімдігі жасақтанған облыстық төтенше жағдайлар департаментімен келісілген 2012 жылға іс-шаралар жоспары бойынша өткізілді. Жаттығудың мақсаты «Жетібаймұнайгаз» ӨБ МАЖӨЦ цехында құрылған өрт сөндіретін бөлім құрылымының ширақтығын шоғырландыру және дайындықтың бақылау болыпты. Өрт болған жерден жұмысшыларды қауіпсіз аймаққа көшіріп, жақын маңдағы елді мекендерге адамдарды көшіруге қажетті қаражат пен техникалық есепі шығарылды.

Жөргілікті хабарлау жүйесінің дайындығы тексеруден өткізілді.

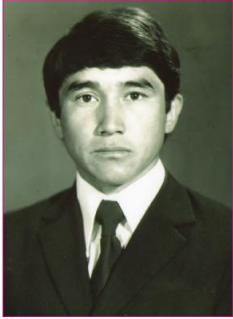
Осындай тиімді дайындықтың арқасында оқу-жаттығу іс-шаралары жақсы деңгейде өтті. Аталған өндіріс басқармаларында азаматтық қорғаныс құрылымдары жеткілікті жағдайда, мүлкінің негізгі түрлерімен, аспаппен, техникамен, дәрі-дәрмекпен, қорғану құралдарымен (газқағар ІПТ-7, түрлі респираторлар, палатка-МШП, дала асханасы) жабдықталған.

Дана халқымызда «Сақтансаң, сақтармын!» деген сөз бар ғой.

Ибраһим Исмаилов,
Техника қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау департаменті азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар қызметінің маманы

ӨСІМІС

Үлкендердің әдегі гөй, башаар қырап барып шаруалыққа қолжабыс етіп, жазды шұбаты іліп демалып қайтсаң, дейтін.

Ол кезде Түбектегі жазғы хала Форт-Шенчино. Мені оқ-пешем осы қаладан Түбіжіктегі өзіндік шаруалыққа бар ата-жөкемің үйіне алып барған. Алысымын жолдары әлі мектептің төбешігінен аттамаса да уақ балаларға ерлі асыр салып ойлайтын едік, немесе сросок балалардың футбол ойынына қатысқан, оларға жақсы болып, соларға ұқсас бағытты еді. Өр башама, өзінің айшықпаған қуыры бар, сол «сөз» оқса бәсе балалардың алдында мерейі үстем болып, бөледі арта түседі. Мәлім қуырым Бақтош ағамыз, мені үшкі қаптің дүние жүзіне екінің футбол пашық Маршаловдан да артық еді, яғни ес білін өтек жазғандар бері салмақ қалған алғашқы спортшы Серікбаев Бақтыгерей ағамыз еді.

1963 жылдың басты Жетібай кентінде алғашқы «Радиоусәділер» ірге тасып қалып, байыны торабында радио инженер болып жұмыс жасаған ағам, 1965 жылы бізді Форт-Шенчино қаласынан Жетібайға көшіріп өкелді. Күнде мен 5-мі сыныпқа берілдім. Сол жылы қыста қар мол жауып орталық қоше тамақпен хандық мейрамына айналды, кешке дәмділікке адым көп, әр үлгі өкілдері. Осы көшпені түс қайта сабаққа бара жетсем, қарма-қарсы жақтан қонған сыйлық көп бала жүгіріп келеді, көбісі сүрінің-тайыш

қулап жатыр, әр жерде қызықтан қырап тұрған топ ересек адамдар. Менде соларға бет алып жақсыдан келіп назар салсам, бір ересек жігіттік бала жонжықпен музыкалық жобға айқып-ұйқып із тастап өте зорлықпен сарғанап, көпенің қырап кетіне ұшып барады. Неде болса қызығушылықпен сабақтан қалып өліп конькишінің қайтып келуін күттім. Көз ұшыадығы жоқат үлкейсе келе яғни, өте жылдамдықпен келе жатқан конькиші менің жаныма жақын келіп тұрған демалды. Үлкенді-кішілі конькиші қорықп, қызықтан жатыр. Зер салып қарасам бағыт Бақтош ағам.

Артынан білдім, олар бізден

таңдап, өзінің қайсар мінезімен, ожеттілігімен, мықты шыныққан бағытары қолғап шөбері екенін білді. Сош кезеңі біз ағамыз бақтыр Бақтош ағамызға харап өскіні, спорттың қай түрі болса да шөбер менгеріп, «Сөгіз қырлы, бір сырлы» болуды армдайтайыбыз.

1971 жылы Бақтош ағамыз жағғы каникулға келгенін естіп, ауылдас балалар болып барып көрістік. Озі каникулға жүргенде уақыт тауып бізді ЖНРЭ-нің спортзалына ертіп барып, боқтың қар-сырманы таныстырып, спортзал менгеруіні Қалпышпақ ағамызға таныстырып, аптасына үш рет шынығу өткізді. Келесі 1972 жылы

зорлықан балалар қатардан шығып қалды. Алты айдың ішінде жырмыра шақты шымыр балалар іріктеліп қалды. Үш саяқтық жаттықтыруды кейін демалу және қорықтыңдыру кезінде, Бөкең туған ағалдай ақыл кеңес беріп, қымқорға алатын. Кейте күліп: - Өзімде сөзім еді алты айда жырмыра шақты шөкірт қалыңмаң, дейтіні. Яғни, көз көгеріп, бет қырайып, жұдырлық жеу ояй болмаса керек.

Үш-төрт жылдың ішінде бокс мектебінен ожеттәуір боқшылар шықты. Аудандық, қалалық жарыстарда Жетібай намысын қорғап, жүлдеп орындарға не болды. Атап айтқанда:

румы А. Дрәчтың шөкірттерімен бірге жаттығып, ол кісінің де жүдырлығын таңдап, орындай үйрететін едік.

1978 жылы аға жаттықтырушы мені сараттамалдан кейін Дөңбек қаласында өтетін жолдасдық командалық кездесуе, жеңіл салмақ дәрежесінде өнер көрсетеуе алыңғандымы хабарлады. Өрине, бұл өңбектің бөрі Бақтош ағамыздың сөбісі еді. Уақыт өткен сайын мені дайындауға көп көңіл бөле бастады. Өкінішке орай сол жылы қазан айында болған авариядан соң сол ағам үш жерден оның амалыздан жаттығуды тоқтаттым. Кейін Бөкеңнің көмегіні жаттықтырушысы болдым.

1979 жылы жұмыс бабымен

«ӨСЕР ЕЛДІҢ ЖІГІТІ БІРІН-БІРІ БАТЫР ДЕЙДІ»

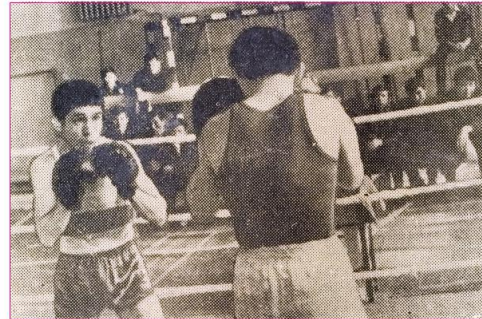
(Бокс мектебі) 1971-1979ж

бұрын Жетібайға көшіп келген, Мария шешеміз №3 орта мектепте оқытушы, ал Бөкең жоғарғы сынып оқушысы екен. Сол жылы қыста қар ұзақ жатқандықтан көп бала Бақтош ағамызға еліктеп коньки тебуді үйренуіме қоймай хоккейді де менгергенсымақ болды.

1966 жылдары Түбектегі хала аралық ересектер арасында футболдан жарыс Жетібай кентінде ұйымдастырылып, екі күндік жарыста Жетібай құрама командасы үздік шығып Түбектің чемпионаты атаған жеңіп алды. Құрама команданың жаста болса қанитаны әрі белсенді шабуышымы Бақтош ағамыз еді. Бөімде қалғаны жақсыдағы шабуышы сөрістестері «Жөңгір жөпе Джеко» деген азамат ағаларымыз көпшітті құрама командасының ішінен суырылып шығып аяқ доп ойынының шөберілігін дәлелдеп, көзге түскен шабуышы футболшы еді.

Кейін осы ағаларымыз Алматыда жоғары оқу орының студенті екенін естідім, ал ауылда қалған біз жастар олардың ізін жоғалтпай, осы ағаларымызға еліктеп өстік. 1970 жылы Ресубликалық «Шалдар» радио тоқшанындағы еліміздегі спорт жаңалықтарын тыңдап отырып, бүкіл қазақстандық студенттер арасындағы университетте Бақтош ағамыз бокстан чемпион болғанымы хуана тыңдап бір-бірімізден сүйініш сұрадық.

Студенттік өмірден бастап ағамыздың спорт ішінде боксты

жоғарғы оқу орын ақтатып соң, ауылға келіп, жастарды бокспен жаттықтыруға уәде беріп кетті.

Міне ағамыздың туған жеріне, ауылына, жастарға деген қамқорлығын арқа ұттығымыз. Бөкең жоғарғы оқуындағы соң, елге келіп жұмысқа орналысып, жастарға берген уәдесіне тұрып, ерлібей жүріп өз қарамағына жаттықтыру кезін саймақтарына және ринг сыйып алып бокс мектебіні ашты. Алғашқы күндері жүзге жуық балалар қатысып, жаттықтыру кезінде көпшілігі орнады. Қытып-салтып артық жүріс болған жоқ. Екі айдың ішінде жаттықтыруды

Жанбаев Егеубай
Иманқұлов Асылбек
Мастев Алеша
Құлжағаров Төуір
Сыпбалдиев Майрам, т.б.

Бөкең көй кездерде, жұмыстын босамаған уақытында жаттықтыруды маған сеніп тапсыратын. Қатар құрдастарым мені екінің «Бақтош» дейтіні, себебі бойымыз бен қимылымызда ұқсастық бар еді.

1977-1978 жылдары шөкірттерін көбіне өз келігімен ерлібей Ақтау қаласына апаратын. Қызақстанға еңбегі сіңген ағамыз аға жаттықты-

Бақтош ағамыз Ақтау қаласына көшті. Жоғары ауыздында жұмыс жасаған Бөкеңнің қолы жұмыстан босамады.

Осы жылдары шөкірттеріне үйреткен тошым-төрібінің арасында көп азаматтар өмірдің дұрыс жолын таңдап, ағамызда бөледі азамат болды, сан жерде өз намысын қорғап азаматтығын көрсете білді. Бойларында Бөкеңнің үйреткен кішішөкірділігі қалыңғаны, қас қаным уақытта тез шөпіп қабылдау, үлкенді сыйлап, кішіге ізет көрсету, алқиді қорғау, доспен сыйласу, сабырлы мінез танытуы үйренді.

1998-2008 жылдар аралығында мен Жетібай кентінің өзімі ауыздымын атқарып жүргенде, мектеп оқушылары мен жастар арасында кездесу жиі өткізілетін. Төрібілік мәні бар тақарыпты қозғай келе, өздерінің жас жігіт, Жетібай өңірінде шығып, бүкіл қазақ жастарын дүр сіңкілдіріп, қуанышқа белеген сөздерін үлгі тұтып, жастардың отандық патриотизме құлпытқа айналатын. Жетібай өңірінде шығып, ел намысын қорғаған, спорт өнерінің туыс биік ұстаған алғашқы бокс мектебінің ұстазы, бөледі кәсіпқой мұнайын Серікбаев Бақтыгерей ағамыздың өсімі Жетібай кентіндегі жаңадан салынған спорт кешеніне берілсе, Жетібай өңіріндегі жастарға үні, алдымыз бұған ағаларға санаят болар еді.

Жанбаев Бақтығали

ЧЕЛОВЕК, ПРЕДАННЫЙ СВОЕМУ ДЕЛУ

Александр Михайлович Кабаргин – начальник отдела автоматизации, телемеханики и метрологии Департамента автоматизации, информационных технологий и связи АО «Мангистауэмунайгаз». В системе ведущей нефтегазовой компании региона работает с 1986 года, когда он устроился инженером-наладчиком Мангистауэского наладного управления (сегодня это подрядная организация ТОО «Мунайтелеком») на месторождении Каламисас.

С тех пор много воды утекло...
Совсем недавно, 10 января, родные, друзья и коллеги поздравляли Александра Михайловича с 60-летним юбилеем.

работать никто и не помышлял. Мы понимали, что трудность эти времена, что бытовые условия будут постепенно налаживаться. И вот я сравниваю молодых людей того времени с сегодняшней молодежью. Современные молодые люди хотят получить все и сразу. Но в жизни так не бывает. Для этого нужно набраться терпения, трудиться в поте лица, перенимать опыт старших коллег:

- У молодого инженера-наладчика Александра Кабаргина, наверное, был свой «старший коллега», который имел бы в работе-деловых советах и наставлениях...
- Конечно, у меня был такой наставник, я бы даже сказал «учитель», – настоящий профессионал своего дела Вячеслав Константинович Маханов, который сейчас находится на заслуженном отдыхе. Как и многие люди его поколения, Вячеслав Константинович был требовательным и довольно жестким к своим подчиненным. Возможно, что именно такой подход к воспитанию молодых кадров позволил многим представителям моего поколения сосуществовать как профессионалы. Я безгранично благодарен Вячеславу Константиновичу за его наставления: время показало, что они оказались очень полезными в моей дальнейшей трудовой деятельности.
- В чем заключается работа вашего отдела?
- Наш отдел обслуживает средства автоматизации, телемеханики и КИП, которые обеспечивают бесперебойную и безаварийную работу технологического оборудования на

месторождениях. Автоматизация производственных процессов повышает безопасность людей, снижает риски возникновения чрезвычайных ситуаций и загрязнений окружающей среды. На нефтепромыслах АО «Мангистауэмунайгаз» установлено современное компьютерно-инженерное оборудование, произведенное в таких странах, как США, Германия, Нидерланды и т.д. Практически при любых сбоях в производственном процессе на уровне управления поступает сигнал, передающийся автоматикой, то есть без вмешательства человека. Рынпы на месторождениях были установлены датчики уровня, являющиеся источниками ионизирующего излучения, с 2002 по 2005 годы мы их заменили на безопасные датчики. Кроме того, установили газовые счетчики, заменили счетчики расхода воды в нагнетательных скважинах на новые, которые в два раза дешевле прежних. Реализуем программу по замене шпилек. Другим словом, работа у нас сложная, но интересная.

- Александр Михайлович, вы – человек, преданный своему делу. Работа – ваш второй дом. Что можете рассказать о вашем первом доме, о вашей семье, личной жизни?
- Родился я в Западной Украине, в семье советского офицера. Как и многим семьям военных той поры, нам приходилось

часто менять место жительства, переезжая из одного конца необъятной страны в другой. Так, мои отроческие годы прошли на Урале, а десятилетие у закончилось в Ростовской области. Затем служба в армии, в инженерном корпусе Дубровен, в Военно-воздушных силах СССР. Отслужил в эскадрильи дважды Героя Советского Союза Ивана Семеновича Полюбина. В июне 1977 года женился на любимой девушке – Надежде. В сентябре этого же года переехал в Шевченко. С Надеждой Васильевной (она сейчас работает инженером-электриком в АО «КаспорТрансСервис») мы живем душа в душу вот уже 36-ой год. Воспитали двоих сыновей – Игоря и Александра. Старший – Игорь – женился, живет в Москве, работает инженером-конструктором. Александр – единственный член нашей семьи, который пошел по по инженерному пути. Он стал тренером по плаванию, собрал команду по президентскому многоборью. В настоящее время Александр тренирует юниоров-паралмпийцев.

- У вас замечательная семья (стыффутфу, чтобы не сплести)! Остаются надежды вам много внуков и внучек. Спасибо за беседу!

Беседу вел Адиль МУСТАЖЕК

«АСКОТА-170» - ҚЫЗМЕТІМНІҢ БАСТАУЫ

Меңдіғазиева Валентина
ЕМ, ОИТҚ «Жетібаймұнайгаз» ӨБ операторы

Меңдіғазиева Валентина Салимқызы - Атырау облысы, Жылыой ауданы, Қаратон кентінде, 1955 жылы қыркүйек айының 22-ші жұлдызында, мұнайшылар отбасында дүниеге келген. Әкесі - Меңдіғазиев Салим өмір жолын мұнай саласына арнаған адам. Ең алғашқы еңбек қадамдарын Қаратон кент орнында мұнай өндіруден бастаған ол, 1965 жылы Жетібайдағы алғашқы мұнайдың ағып қалғанының хабары болып, Жетібай кен орнындағы алғашқы алушылардың бірі ретінде үлкен үлес қосты. Жана мұнай кезінің ашылуы Салим ағаның өміріне елеулі өзгерістер әкелді. Манғыстауға шақырту алған ол, мұнайшылық қызметін осы өлкеде жалғастыруға бел буады, сойтіп 1967 жылы Атыраудан отбасын көшіріп өзенің, қиелі мекенде тұрғын болып қоныс табады. Ардақты азамат «Құрмет белгісі» орденімен, «Үздік еңбегі үшін» медалімен марапатталған.

Анасы Бүркітәліева Шүға да «Жетібай-мұнайгаз» кенорнында ұзақ жылдар еңбек еткен мұнайшы, еңбегі сіленіп, құрметті зейнетке де осы өндірістен шыққан, 12 бала тәрбиелеп, «Батыр АМ» медалімен иеленген асыл жан.

Мұнайшылар отбасынан шыққан Валентина аялдың өзі де осы мұнай саласында 1975 жылдан бəri жұмыс жасап келеді.

Ең ауышты қызмет жолын, «Манғыстау-мұнайгаз» өндірістік бірлестігінің жүйесінде, машина есептеуші станциясында операторы болып бастадым - деп сөз бастады Валентина аял.

Сол жылдары «Аскота-170» және фактур есептеуші машинасында жұмыс жасадым. Ол кезде «Аскота» машинасымен

қызметкерлердің жалақысы, автоколлектің жолдыма қиғаздарын және қойманың материалдарын (оның ішінде МУТГ, ЖУТГ, УПГОК, ЖУБР, МУБР сияқты мекемелердің де материалдары болды) есептейтінбіз. Сол кездері жанымда бірге жұмыс жасаған ұжымдастарым Аймағанбетова Жібек, Сақтағанова Күміс сияқты аялларды, замандастарым Кезебекеова Айман, Шақиратова Нақшитаң есімдерін атап өткім келеді.

Перфорация бөлімінде жасаған Валентина аял ол кезде ленталы 1. УПДІ -2. УПДК машинасында жұмыс жасаған кезін, сол машинада жасауға үйреткен тәлімгерлері Амброва Маржан аял мен Салимгереева Полпан аялларды ерекше құрметтейтін, сол кісілердің арқасында қызметтің қиындықсыз итеріп алғанымыз айтады.

«Сол кездегі «Аскота-170» және «фактур» есептеуші машинасында жұмыс жасау оңайға түспейтін. Қазіргідей дайын нәрсесі жоқ. Компьютер, принтер, сіре, жөк. Жалақыны есептен үшере алмай жатсақ, зінде болған ауыр есептеуші машиналарды үйімізге әкеліп қойып, жұмыс жасайтынбыз. Барлығын қолмен есептеп, қолмен толтырамыз. Бұл да бір қызық кездер еді» - деп өскө алады Валентина аял.

Осы арада айта кететіні, 1995 жылы ИВЦ басқармасының құрылғанына 20-жыл толуына байланысты, 20 жыл еңбек еткен қызметкерлері әр түрлі сыйлықтармен марапатталған болатын. Марапатқа ие болғандардың арасында Валентина Салимқызы да бар. Сондай-ақ, 2011 жылы «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ Құрмет грамотасымен, Жетібай кен орнының мұнай өндіріс бастағанына 50 жыл толуына байланысты ағуым мерекеді «Құрмет медалі»мен иегері болды.

Еңбегі сіленген Валентина аял 1998 жылы «Манғыстау-мұнайгаз» өндірістік бірлестігінің «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ болып қайта құрылуына байланысты «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ инженерлік есептеуші орталығындағы ЭВМ операторы болып ауыстарылды. Ал 2001 жылы «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ инженерлік есептеуші орталығының таратылуына байланысты «Жетібай-мұнайгаз» өндірістік басқармасының ОИТҚ орталығына ЭВМ операторы қызметіне өтеді. Қазірге дейін осы қызметті абыроймен атқарып келе жатқан құрметті қызметкер.

Ұжымның алдымен ауызбіршілігі өте жақсы. 2012 жылы «Жетібай-мұнайгаз» өндіріс орнына мұнай өнімнің жоғарымен өсе мекенінен асыра артығымен орынды. Білікті басымызын еңбектегі тәліме қайраты арқасында ұжым болып осындағы жетістікке жетіп отырмыз» - дейді Валентина аял.

Жұмысын жақсы білетін Валентина аял

еңбек еткен жылдардың барлығын ерекше өскө алады. Өзі есінде, 2004 жылы «Жетібай-мұнайгаз» өндірісінде жасап жүрген кезі. Ауысым бастығы Бахитпай Елбасова қасыма ертіп алып, Жетібай кен орнында түгел аралатқаны бар. Сол кезде Валентина аша даладағы мұнай ұңғаларын өз көзімен көріп, өндірістің құру жұмысымен танысып еді. Әріне тұрмырды бірлестік ғимаратынан шықпай, тек қағаз-қисап жұмыстарымен отыратын мазанға бұл өте қызық еді. Кейін, сол кен орнындағы ұңғаларды, мұнайдың қозғалысын компьютер арқылы көруге, басқарып отыруға мүмкіндік туды. Арнайы мамандығы болмаса да, Валентина аял пұлытты жылдам үйреніп алып, ТМ цуық операторы кәсібі де меңгеріп аяды. Бұл да бір өмір мектебі.

Валентина аялдың отбасы да мұнайшылардан құралған. Жолдасы Назаралиев Кенжеғали Жетібай кентінде қарапайым мұнайшылықтан бастап, техниккалық кәсіпшілік бөлімінде бастығы қызметіне дейін көтерілді. Үш баланы дүниеге әкелген ата-ана бүгінде ұлы ұлға, қызын қызға қондырған бақытты жанға. Төрт немере, бір жетім есіп келеді. Үлкен ұлы Назаралиев Салауат «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ қаржылық қолдауы арқасында 2000 жылы Ақтау қаласындағы Ш.Есенов атындағы университетті озыт тамамдап, «Қаламқас-мұнайгаз» Өндірістік басқармасына ЦДН-2 мұнай мен газ өндіру бойынша оператор болып жұмысқа орналасды. 2003 жылға дейін осы басқармада, операторлыққа ішберте дейін қызметтерді атқарды. 2003 жылдан 2009 жылға дейін «КазПИИ-Мұнайгаз» АҚ қарапайым маман қызметіне бастап, департамент директоры қызметіне дейін көтерілді. 2010 жылдан бастап, кәсірге дейін, «KTS Project & Consulting» ЖШС директорының өндірістік мәселелер бойынша орналасары.

Кіші ұлы Назаралиев Мамаст оқу бітіргеннен кейін 2003 жылдан 2005 жылға дейін «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ «Қаламқас-мұнайгаз» ӨБ-да ҚҰПН операторы болып жұмыс жасады. 2005 жылдан бəri мемлекеттік қызметте, Манғыстау облыстық төтенше жағдайлар жөніндегі басқармада жұмыс жасайды.

Ал, қызы Назаралиева Түлжан экономист болып жұмыс жасайды.

Кенжеғали аял мен Валентина аялдың биыл 2013 жылы отбасы құрамындағы отыз бес жас толып отыр. Оларды бұл күнде жашырақ жадып отырған үлкен өнегелі отбасы друте болады. Мұнайшылар әулетінің мұнай өндіру саласына сіңірген еңбектері зор деп білеміз. Лайым, жанқұрларыңыздан берекет кетпей, еңбекте мол табысқа жете беріңіз деп тілейміз.

Қуанышкерей Қылышбаев - «Қаламқас-мұнайгаз» ӨБ №2 мұнай және газ өндіру цехының 4 разрядты өндіру операторы.

«Манғыстау-мұнайгаз» АҚ жүйесінде 1994 жылдан бастап жұмыс жасайды.

ЕҢБЕК ЕТСЕҢ ЕРІНБЕЙ...

Қуанышкерей Қылышбаев 1994 жылы бұрғылаушы көмекшісі курсынан бітіріп, Жетібай кен орнында мұнайшы еңбек жолын бұрғылаушы көмекшісі қызметінен бастаған. Осы қызметті 1997 жылдың аяғына дейін атқарып, келесі жылдың аяғына айына бастап Қаламқас кен орнына өндіру операторы лауазымына ауысады.

Мұнай өндіру саласындағы ауыр саналатын бұрғылаушы көмекшісінің жұмысы мен үшін айтарлықтай қиындықтар тұтыған жоқ. Себебі, мен Манғыстау ауданында туып өстім. Өзіміз білетіндей, аяулда өскен қазақтың жігіттері қара жұмысқа бала кезінен бейімделген. Тек ауа райына байланысты жаңға қарағанда қыста жұмыс жасау қиындау. Операторлық қызметке де оңай үйренісіп кеттім. Өндіру операторының негізгі міндеті - мұнай өндіру қондырғыларының дұрыс жұмыс жасап тұруын үздіксіз қалағалап, үдірістен ауытқулар байқалған жағдайларда тиісті ақпаратты басшыларға тез жеткізу, - деп сипаттайды өз жұмысын тәжірибелі мұнайшы.

Қазіргі таңда үш баланың үшлігі әкесі (екі қыз, бір ұл) Қуанышкерей отбасымен Мұнайлы ауданы Басқұдық ауылында жеке меншік үйде тұрады. Жұбайы балаларды тәрбиелеп, үй шаруасының жүргізіп отырады.

Отасының айтуына, 90-шы жылдардың орталарында қайта құрылуға байланысты бүкіл халықтың, оның ішінде мұнайшылардың да, күнгерісі қиын болды.

Ол кездегі әлеуметтік-тұрмыстық жағдайды қазіргі уақытпен салыстыруға мүлдем келмейді, - деп оңгімесін жалғастырады Қ.Қылышбаев. - Қолма-қол ақпа болған жоқ. Соның өзінде біздер Алдаға шүкіршілік етіп, наразылық білдірмей, қызметімізді атқарып жүрдік. Қазір - рахат! Жалақыларымыз бағамықта уақытында түсіп тұрады. Кен орнындағы жұмысшылар үшін барлық жағдай жасалған. Бос уақытымызда кітапханада, теледидардың алдында, қазіргі заман талғаштарына сай жабықталған спортзалда тиімді өткіземіз. Балаларымыз жыл сайын компания есебінен Қазақстанның, Қырғымның, Түркияның лагерлерінде дем алып тұрады. Сондықтан, мен еңбек етіп жүрген мамандығыма да, жұмыс берушіме де жеңе ұжымдыма да ризамын.

«Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей» - деген қазақтың дана сөзімен Қуанышкерей өз оңгімесін қорытындылады.

Әлі МҰСТАЖЕБ

ДӘРІГЕРЛЕР СЕКІЛДІ ГЕОЛОГТАР ДА ҰҢҒЫЛАРҒА «ДИАГНОЗ» ҚОЙЫП, ЗЕРДЕЛІ ЗЕРТТЕУ ЖАСАЙДЫ

Сарбалиева Роза Аманқызы
«Жетібаймұнайгаз» ӨБ №1 мұнай өндіру цехының 2-ші санатты геологы

жен отырсындар» дегенде «Қалай?» - деп ойлап қалатымын.

Соның әсері мен жанымда мен де өскө жолын қуып мұнайшы болдым. Алғашында бәрі «қыз балаға тән жұмыс емес» - деп қарсы болды.

1981 жылы Гурьев мұнай техникумын бітірген соң жолдымамен Манғыстау өңіріне жұмысқа жіберді. «Жетібаймұнайгаз» ӨБ №1 мұнай өндіру цехында оператор болып еңбек еттім. Одан әрі сол цехқа шебердің көмекшісі, технолог, техник-геолог, 2006 жылдан бəri 2-ші санатты геолог болып еңбек етіп келемін. Еңбекке араласқаннан жұмыстың қыр-сырларын үйреткен Жадысметов Байжан (иманды болсын өмірінде ерте кетті), Ізтеуов Тәжібай, Қасметова Әсіма, Биланамбетова Роза, Қалиев Сайлау сынды аға-ашаларымызды ерекше атап өтер едім.

Геологтардың жұмысы саң қырлы, өте қызықты ғой. Өзбiр ұңғалың өзіне тән қырлы көш. Дәрігерлер адамшарға жеңе қарғасына қарап «диагноз» қоятын болса, геологтар да ұңғаларға жеңе іе алып, өнім беру сапасын көтеру үшін жан-жақты қалағалап, әр-түрлі жұмысқа жасауға ұсыныс жасайды. (ПРС, КРС, ТРП, ЭКВ, СКО-4/6). Қорықсаңа 505 ұңғу бар. Қазіргі таңда 305-і өнім беріп тұр. Ұжымның өте ұйымшыл. Қалай жұмыс болса да бәрі жұмыла кірісіп. Сол ұжымның құндылық артығымен орындап (104,8%) үлкен жетістіктерге жеттік. Мұның бәрі де қарапайым жұмысшыларқымыздағы еңбегі деп білеміз. Бұрғылау жұмыстары, ГРП, ЭКВ, қолденең

бұрғылау және тағы басқа жүргізілген жұмыстардан көп нәтиже ашдық.

2013 жылы да мол мұнай өндіреміз деген үміттемі. Сондықтан да, қазіргі жастардан үлкен үміт күтемін, бәрі де жақсы білсін. Алаңсыз еңбек етулеріне барлық жағдай бар, тек соны саналы оймен ғана жүзеге асыруларына тілектестімін!

Жанұм туралы айтар болсам жолақсы Нығметов Жанат Ермеқұлы «ОС» ЖШС ұңғаларды күрделі жөндеу цехында шебер болып еңбек етеді. Екі баламыз бар. Ұлымыз Асылбек 2007 жылы Қ.Сәтбаева атындағы мұнай университетін бітіріп, қазір Қаражанбас кен орнында инженер-геолог болып еңбек етеді. Қызымыз Данара Ш.Есенов атындағы Ақтау университетінің экономика факультетінің менеджмент бөлімін 2011 жылы бітіріп, қазіргі таңда кішікентайымен үйде. Саналы, үлкен жанұрын қолд. Бәрбір қызығатынға Ерасыл есімді теггі жасөспірім бар. Күйбеу баламыз Ерпан да жоғары білімді маман, «Қарақұдық-мұнайгаз» инженер-геолог болып еңбек етеді. Осы сәтті пайдаланып, «Манғыстау-мұнайгаз» АҚ құрметті зейнеткері, құлмыз Алпысбаев Тәжібайы 19 қаңтардың 65 жас туған күнімен құттықтайтын кеткім келеді.

Білімізде тыныштық, береке, бірлік еңбек етеді. Ең бастасы адамдардың бір-біріне деген пейілі тәрбиеленсе өскен деп тілеймін. Балаларымыздың қуанышына тоймайың! Сол үшін оларды өмірдің жақсы жақтарына бет бұруға үйретіп, өскө білімдерін жетілдіріп, жеңе технологтардың менторларына ат салысайың!

ҚҰТТЫҚ ТАЙМЫЗ!

60 жас

Токбаев Қондыбай – 1 ақпан, ӨД, бетоншы
Пичкасов Николай Дмитриевич – 26 ақпан, ПҚЖШ, газ кесуші

55 жас

Қонарбай Демеген Әбілаұлы – 1 ақпан, ӨД, слесарь-жөндеуші
Нұржауова Марзия Нәбижанқызы – 12 ақпан, ТҮШП, үй күтушісі

50 жас

Өмірзақов Бекболат Медиресипұлы – 3 ақпан, ПҚЖШ, слесарь-жөндеуші
Дауғалиев Оразғали Айтжанұлы – 4 ақпан, МГӨБ-1, электргаз дәнекерлеуші
Ералдиев Серікбай Тулеуұлы – 9 ақпан, ӘМЖӘДД, слесарь-сантехник
Сарбалаев Мұрат Бірғалұлы – 10 ақпан, ҚД, көлік жүргізушісі
Каримбаев Байтұрсын Есіркепұлы – 15 ақпан, ЖСҚҚУ, инженер
Тукмапов Кабреш Елубайұлы – 15 ақпан, ТҚ,ЕЖҚОҚД, өрт қызметінің диспетчері
Жаманқұлов Асылбек Айтпағамбетұлы – 18 ақпан, ӘМЖӘДД, реаниматолог-дәрігер
Мамбетқалиев Талғат Базарбайұлы – 23 ақпан, ҚД, көлік жүргізушісі
Инқаров Айтжан Кенжетайұлы – 25 ақпан, ҚҚ, аға инспектор
Мұратов Қажармап – 25 ақпан, ҚҚ, аға инспектор

МАҢҒЫСТАУ ӘЗІЛДЕРІ

Жас мұнайшыдан сәлем

Бұрын партия, әкімдік жұмыстарында болған Керелбаев Сақип соңғы кезде облыс әкімінің орынбасары болып жүріп, зейнетке шыққанда бір үлкен шетелдік мұнай компаниясына кеңесші болып ауысты.

Содан бір күні сай-себеппен хабарласқанда ол Ләззат Кетебайұлы Қылышбақы: «Сәлем!» деді.

- Өй, аға, маған сәлем бергеніңіз не? Жасыңыз үлкен, әуелден мен сәлем беріп жүрген жоқпын ба? – дейді Ләззат.

- Өй, мұның бір мәні болып тұр. Сен Маңғыстаудан шыққан Бас мұнайшысың, ал мен жаңадан ғана болған Жас мұнайшымын. Енді Жас мұнайшы Бас мұнайшыға сәлем бермей ме?

Ағасының осындай әзіл сөзге тебер екенін білетін Ләззат күліп жіберіпті.

Газдандырудың шебері

Көпшіліктің ортасында сөйлеп отырған басшы:

- Біздің Маңғыстауда жүрген, елің газдандыратын екі адам бар. Біреуі – Бейнеу ауданының әкімі Әзірханов Басып, ауданның бүкіл елді пункттерін газдандырып болды, - деп тоқтан қалды.

- Ал екіншісі кім? – деп сұраймыз біз.

- Екіншісі мына кісі, деп қасында отырған қарны қамынған бір құрдасын көрсетеді, - бұл да отырған, жүрген жерін газдандырудың шебері. Сөзіп те отырған шағарсыздар...

Шаршаған мүрде

Бір орыс қазақтармен мықты дос болған. Қазақтарға риза болғандығы сондай, балаларына: «Өлгенде мені осылардың қауымына жерлең» деді. Балалары айтқанын орыпдап, әкесін мұсылман зираты - «Қопқар атаға» қойған.

Көп ұзамай әлгі орыс балаларының түсіне кіріпті.

- Ойбай, мені қайтадан суырып алып, өзіміздің орыс моламызға жерлең, - дейтін көрінеді.

- Не болды, паша?

- Достарым менің мазамды алып болды. Өздері тыр жалаңаш, үстеріне ақ шүберек жамылған. Маған: «Сенің жостомың бар ғой, дүкенге барып кел» деп, мені жұмсайды да отырады. Тіпті шарпадым...

Бас үйіту

Тойға қызу дайындық жүріп жатыр. Той иесі қария кемпірінен сұрайды:

- Осы қыз, келіндер көрінбейді, қайда кетті?

Кемпірі айтады:

- Бас үйітуге кетті.

- Малдың бастары үйітулі тұр ғой, балалар үйітін қойды. Сен не айтып тұрсың? - дейді пал кемпіріне.

- Өй, сенің қыз, келіндерің өз бастарын күйдіріп үйітуге кетті, парикмахерге... - деп кемпір кеңк-кең күледі.

Тасаттықтың қажеті жоқ

Астында жақсы машинасы бар бір жолдасым айтады:

- Ашыр-ай, біреулер аспанның жауын тілеп, мал сойып, тасаттық жасап, әлек-пәлеті пығып жатады. Ал мен соның оңай бір әдісін біліп алдым. Ешқандай әбгірдің қажеті жоқ. Соны істесем болды, жаңбыр жауады.

- Ол қандай әдіс?

- Машинамды жарқыратып жуған күні жауын сіркіреп қоя береді.

Әзілдер Сержан Шәкіраттың
«Маңғыстау күлкісі-2» кітабынан алынды.

33 ЖЫЛ БОЛЫНҒЫ БТКБ-ға

Боzaцы кең жасира түбегінде,
Қаламқастың мұнайын игеруде,
Маңғыстау мұнай-газ бірлестігі
Мұнайды өндiрудi жүргiзуде.

Жер суланып, батпақ боп жатқан еді,
Мың тоғыз жүз сексеннің кезі еді,
Коліктерді іске қосып, жер тегістеп,
Ақпан айда БТКБ – сым салған еді.

Коліксіз ембір жұмыс жүрмейді – де,
Берілген тапсырыспен жүрген кезде,
Автомоб бар жүретін бағытына,
Цехтары жұмысымын жеткізуде.

Коліктер бар арнайы жасақталған,
ШШУ, АНР, агрегат және автокран,
Жағары қондырғымен жұмыс жасап,
Берілген тапсырмасын орындаған.

Кім келіп БТКБ-ға кім кетпеген,
Басқарып Мадияров Сұлқимен жүрген.
Оп алты жыл мекемеде еңбек етіп,
Жұмысты жүргізуге еңбектескен.

Қазіргі кез Ерсігізім басқарады,
Техникалар жинаруды саржанады,
Жұмысты табыспен жүргізгені,
Транспортты тәсірлесі білінеді.

Жүргізуші Таңатар, Орынбайым,
Азаматтар білетін істің жасайым,
БТКБ құрылғаннан еңбек етіп,
Өндiруге қатысқан оңір майым.

33 жыл БТКБ – ның құрылғаны,
Қашиама жүргізушілер ауысқаны,
650 техника жұмыс жасап,
Қаламқастың мұнайын өндiргені.

Екі мың екінші жылдың кезі келді
Төрт мекеме бірігіп жұмыс болды,
ЖШС «ОТК» деп аталып,
11-осыл балды еңбегі білінеді,
2590-адам жұмыс жасап,
Еңбекте табыспен жүрген еді.

«ОТК» ЖШС
Боzaцы технологиялық көлік басқармасы
Жұмыбаев Д.Т.

Сіз білесіз бе?

Егер біздерге белгілі мұнай қорын оның пайда болған геологиялық дәуірлердің ұзақтығына бөлсек, күніне 150 бөшке мұнай пайда болып тұрғанын анықтаймыз.

Қазіргі таңда күніне 85 млн бөшке мұнай өндіріледі. Біздер күн сайын жағып отыратын мұнай мөлшерінің табиғи жағдайда пайда болуына 1500 жыл ұзақтық керек.

1970 жылғы Нобель премиясының иегері Норман Борлаг 40-шы жылдардың аяғынан бастап «Стандарт Ойл» (қазіргі «Экссон») компаниясынан қаржыландырылды. Ол «жасыл революцияның» атасы болып табылады: ғалымның зерттеулері бойынша, дүние жүзінде өндірілетін азықтың бір калориясын шығару үшін мұнай қуатының 15 калориясы жұмсалады.

Дүние жүзінде 40 млн мұнай кенорыны бар. Мұнайдың 60% алып саялатын («іліп») 30-70-ші жылдары ашылған. Мұнайдың 40% «тышқан» деп аталатын 40 мың кенорының өндіріледі.

EROI немесе EROI (Energy Return on Energy Investment) дегеніміз – кіріс пен шығыстағы қуат қатынасының коэффициенті. 1960 жылы қуаттың 1 бірлігін мұнай өндірісіне кірістіре отырып, шығыста бірден 100 бірлік алынып тұрды.

Мұнайлы Олке

Мәнішк иесі:
«Маңғыстау мұнайгаз» АҚ
Редактор: Есназар Сұлтанов
Редакция аяқасы: А.Ақшөаева
Л.Жолдыбаева
Дизайнер-беттеуші: Е.Айтбаев

Мекен-жайымыз:
130060, Ақтау қаласы
6 ш.а., № 1 үй,
телеф.:
211-736, 212-280

Газет айына 1 рет шығады.
Тегін таратылады

Газет ҚР
Мәдениет және
ақпарат
министрлігінде
өсепке
қойылып,
№ 9675 - Г
күенлігі берілген

■ Газет жарияланымдарындағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді
■ Редакция оқырман хаттарына жауап бәрмейді және оны қайтармайды
■ Жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды

Газет АҚ-ның жұртшылықпен байланыс тобының компьютерінде теріліп, беттелді.
Индексі: 64265
Таралымы: 2000

«CASPIY PRINT» ЖШС
Баспаханасында
басылады.
Ақтау қаласы,
22 ш.а.
телеф.: 750750
Тапсырыс:
736